

Bijlage 1 Enquête MKB bedrijven

Betreft	Innovatie in het MKB en samenwerking met het (V)MBO onderwijs; (enquête in het kader van afstudeeronderzoek Dirk Kok)
Van	Dirk Kok
Datum	27 oktober 2005

Innovatie is het verbeteren van producten, processen en diensten om betere resultaten te behalen. Binnen innovatie valt een opdeling te maken naar productinnovatie en procesinnovatie. Voorbeelden van productinnovatie zijn Windows XP, de DVD speler en de mobiele telefoon. Procesinnovatie is gericht op de verbetering van de werkmethoden, hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan automatisering van de boekhouding, thuiswerken en de invoering van flexibele werkplekken. Om te kunnen innoveren is natuurlijk ook goed gekwalificeerd personeel nodig.

Deze enquête moet inzicht bieden in:

- 1. mate van innovatie binnen het MKB in het Stadshavensgebied*
- 2. samenwerking tussen (V)MBO instellingen en MKB*

Vraag 1: In welke deel van de haven is uw bedrijf/ deze vestiging gevestigd?

	Resultaten enquête
A. Merwehaven	6%
B. Vierhaven	3%
C. Waalhaven	71%
D. Eemhaven	11%
E. RDM/ Heijplaat	9%

Vraag 2: Binnen welke sector is uw bedrijf/ deze vestiging actief?

A. Industrie	9%
B. Bouw	14%
C. Handel & reparatie	17%
D. Horeca	0%
E. Transport	35%
F. Zakelijke diensten	20%
G. Financiële diensten	3%
H. Persoonlijke diensten	2%

Vraag 3: Hoeveel werknemers zijn er bij u in dienst?

A. 1 – 9 personen	32%
B. 10 – 49 personen	50%
C. 50 – 100 personen	18%

Vraag 4

A: Heeft uw bedrijf/ deze vestiging in de afgelopen 3 jaar nieuwe producten of diensten op de markt gebracht?

A. Ja	43%
B. nee	52%
C. weet ik niet	5%

B (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 4 A met "ja" heeft beantwoord)

Heeft uw bedrijf/ deze vestiging in de afgelopen 3 jaar ook producten of diensten op de markt gebracht die nieuw zijn voor de bedrijfstak?

A. ja	29%
B. nee	64%
C. weet ik niet	7%

C (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 4 B met "ja" heeft beantwoord)

Zijn deze producten of diensten ook nieuw voor Nederland?

A. Ja	13%
B. Nee	74%
C. weet ik niet	13%

Vraag 5: Heeft uw bedrijf/ deze vestiging in de afgelopen 3 jaar in de interne bedrijfsprocessen verbeteringen of vernieuwingen doorgevoerd?

A. Ja	83%
B. Nee	17%
C. weet ik niet	0%

Vraag 6: Heeft u het afgelopen jaar uitgaven gedaan op het gebied van innovatie?

A. Ja	65%
B. Nee	33%
C. weet ik niet	2%

Vraag 7: Zullen de uitgaven van uw bedrijf/ deze vestiging op het gebied van innovatie de komende 12 maanden lager, gelijk of hoger zal zijn dan de uitgave aan innovatie over de afgelopen 12 maanden?

A. Lager	12%
B. Gelijk	57%
C. Hoger	22%
D. weet ik niet	9%

Vraag 8: Welke van de volgende uitspraken is voor uw bedrijf/ deze vestiging van toepassing?

A. innovatie is voor ons bedrijf geen belangrijk onderwerp	11%
B. innovatie is voor ons bedrijf slechts van beperkt belang	26%
C. innovatie wordt voor ons bedrijf van steeds groter belang	35%
D. innovatie is voor ons bedrijf belangrijk	23%
E. innovatie is voor ons bedrijf zeer belangrijk	5%

Vraag 9

A: Maakt uw bedrijf/ deze vestiging gebruik van personeel dat afkomstig is van het VMBO of het MBO bij het realiseren van innovatie?

A. Ja	43%
B. nee	55%
C. weet ik niet	2%

B: (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 9 A met "ja" heeft beantwoord)
Bij welke werkzaamheden worden deze VMBO'ers en MBO'ers ingezet?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

A. bij het uitvoeren van werkzaamheden	75%
B. bij het bedenken van nieuwe producten/diensten/ processen	9%
C. als stagiair	16%

C: (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 9 A met "ja" heeft beantwoord)
Hoeveel procent van uw personeel is afkomstig van het VMBO of het MBO?

A. 0 – 20 %	47%
B. 20 – 40 %	18%
C. 40 – 60 %	14%
D. 60 – 80 %	14%
E. 80 – 100 %	7%

D: (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 9 A met "ja" heeft beantwoord)
In hoeverre bent u tevreden met uw personeel wat afkomstig is van het VMBO of het MBO?

A. zeer tevreden	7%
B. tevreden	79%
C. niet tevreden, niet ontevreden	14%
D. ontevreden	0%
E. zeer ontevreden`	0%

E: (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 9 A met "nee" heeft beantwoord)
Wat is de reden waarom uw bedrijf/ deze vestiging geen gebruik maakt van personeel dat afkomstig is van het VMBO of het MBO?

A. te laag geschoold	20%
B. te weinig geschoold personeel voor handen	3%
C. beschikt niet over de juiste kennis	52%
D. bedrijf houdt zich niet bezig met innovatie	25%

Vraag 10: Bent u in de toekomst van plan om VMBO'ers en MBO'ers te betrekken bij het realiseren van innovatie projecten?

A. ja	29%
B. nee	34%
C. weet ik niet	37%

Bijlage 2 Diepte interview MKB bedrijven

Betreft Innovatie in het MKB en samenwerking met het (V)MBO onderwijs;
(diepte interview in het kader van afstudeeronderzoek Dirk Kok)

Van Dirk Kok

Datum 10 december 2005

Innovatie is het verbeteren van producten, processen en diensten om betere resultaten te behalen. Binnen innovatie valt een opdeling te maken naar productinnovatie en procesinnovatie. Voorbeelden van productinnovatie zijn Windows XP, de DVD speler en de mobiele telefoon. Procesinnovatie is gericht op de verbetering van de werkmethoden, hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan automatisering van de boekhouding, thuiswerken en de invoering van flexibele werkplekken. Om te kunnen innoveren is natuurlijk ook goed gekwalificeerd personeel nodig.

Dit diepte interview moet inzicht bieden in:

3. mate van innovatie binnen het MKB in het Stadshavensgebied
4. samenwerking tussen (V)MBO instellingen en MKB

Vraag 1:

Naam van het bedrijf:.....
Sector:.....
Locatie van het bedrijf:.....
Naam van de persoon:.....
Functie binnen het bedrijf:.....

Vraag 2: Hoeveel werknemers zijn er bij u in dienst?

- A 1 – 9 personen
- B 10 – 49 personen
- C 50 – 100 personen

Vraag 3 A: Heeft uw bedrijf/ deze vestiging in de afgelopen 3 jaar nieuwe producten of diensten op de markt gebracht?

- A ja
- B. nee
- C. weet ik niet

B (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 3 A met "ja" heeft beantwoord)

Heeft uw bedrijf/ deze vestiging in de afgelopen 3 jaar ook producten of diensten op de markt gebracht die nieuw zijn voor de bedrijfstak?

- A. ja
- B. nee
- C. weet ik niet

C (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 3 B met "ja" heeft beantwoord)

Zijn deze producten of diensten ook nieuw voor Nederland?

- A ja
- B nee
- C weet ik niet

Vraag 4: Heeft uw bedrijf/ deze vestiging in de afgelopen 3 jaar in de interne bedrijfsprocessen verbeteringen of vernieuwingen doorgevoerd?

- A ja
- B nee
- C weet ik niet

Vraag 5 A: Heeft u het afgelopen jaar uitgaven gedaan op het gebied van innovatie?

- A ja
- B nee
- C weet ik niet

B (Als antwoord op vraag 5 A 'nee' is) Wat is de reden waarom uw bedrijf/ deze vestiging zich niet bezig houdt met innovatie?

.....

Vraag 6: Zullen de uitgaven van uw bedrijf/ deze vestiging op het gebied van innovatie de komende 12 maanden lager, gelijk of hoger zal zijn dan de uitgave aan innovatie over de afgelopen 12 maanden?

- A lager
- B gelijk
- C hoger
- D weet ik niet

Vraag 7: Welke van de volgende uitspraken is voor uw bedrijf/ deze vestiging van toepassing?

- A innovatie is voor ons bedrijf geen belangrijk onderwerp
- B innovatie is voor ons bedrijf slechts van beperkt belang
- C innovatie wordt voor ons bedrijf van steeds groter belang
- D innovatie is voor ons bedrijf belangrijk
- E innovatie is voor ons bedrijf zeer belangrijk

Vraag 8: Is er bij uw bedrijf/ deze vestiging een schriftelijk strategisch plan aanwezig voor nu en voor de toekomst?

- A ja
- B nee

Vraag 9: Zijn er voldoende financiële middelen aanwezig om te komen tot innovatie?

- A ja
- B nee

Vraag 10 A: Maakt uw bedrijf/ deze vestiging gebruik van innovatiesubsidies?

Voorbeelden: WBSO Wet Bevordering Speur en Ontwikkelingswerk
SKO Subsidieregeling Kennisoverdracht aan Ondernemers
LoP Innovatiegerichte Onderzoeksprogramma's
TOK Technologisch Ontwikkelingskrediet

- A Ja, welke....
- B Nee

B (als antwoord op vraag 10 A 'nee' is) Wat is de reden waarom uw bedrijf/ deze vestiging geen gebruik maakt van innovatiesubsidies?

.....

Vraag 11 A: Maakt u gebruik van instanties als Syntens en MKBmatch, die uw bedrijf/ deze vestiging kan helpen om te innoveren?

- A Ja, welke....
- B Nee

B (als antwoord op vraag 11A 'nee' is) Wat is de reden waarom uw bedrijf/ deze vestiging geen gebruik maakt van dit soort instanties?

.....

Vraag 12 A: Maakt uw bedrijf/ deze vestiging gebruik van externe bedrijven of instellingen om innovatie te realiseren?

- A Ja, welke....
- B Nee

B(als antwoord op vraag 12A 'nee' is) Wat is de reden waarom uw bedrijf/ deze vestiging geen gebruik maakt van externe bedrijven en instellingen?

.....

Vraag 13 A: Maakt uw bedrijf/ deze vestiging gebruik van personeel dat afkomstig is van het VMBO of het MBO bij het realiseren van innovatie?

- A ja
- B nee
- C weet ik niet

B: (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 13 A met "ja" heeft beantwoord)

Bij welke werkzaamheden worden deze VMBO'ers en MBO'ers ingezet? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- A bij het uitvoeren van werkzaamheden
- B bij het bedenken van nieuwe producten/diensten/ processen
- C als stagiair

C: (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 13 A met "ja" heeft beantwoord)

Hoeveel procent van uw personeel is afkomstig van het VMBO of het MBO?

- A 0 – 20 %
- B 20 – 40 %
- C 40 – 60 %
- D 60 – 80 %
- E 80 – 100 %

D: (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 13 A met "ja" heeft beantwoord)

In hoeverre bent u tevreden met uw personeel wat afkomstig is van het VMBO of het MBO?

- A zeer tevreden
- B tevreden
- C niet tevreden, niet ontevreden
- D ontevreden
- E zeer ontevreden

E: (Deze vraag alleen invullen indien u vraag 13 A met "nee" heeft beantwoord)

Wat is de reden waarom uw bedrijf/ deze vestiging geen gebruik maakt van personeel dat afkomstig is van het VMBO of het MBO?

- A te laag geschoold
- B te weinig geschoold personeel voor handen
- C beschikt niet over de juiste kennis
- D bedrijf houdt zich niet bezig met innovatie

Vraag 14: Maakt uw bedrijf/ deze vestiging gebruik van stagiaires die afkomstig zijn van het MBO of het VMBO?

- A Ja, op welk gebied...
- B Nee, omdat.....

Vraag 15: Is het bij uw bedrijf/ deze vestiging mogelijk voor werknemers om opleidingen te volgen?

- A Ja, welke....
- B Nee, omdat...

Vraag 16: Bent u in de toekomst van plan om VMBO'ers en MBO'ers te betrekken bij het realiseren van innovatie projecten?

- A ja, omdat.....
- B nee, omdat.....

Bijlage 3 Diepte interview (V)MBO instellingen

Betreft	Innovatie in het MKB en samenwerking met het (V)MBO onderwijs; <u>(diepte interview in het kader van afstudeeronderzoek Dirk Kok)</u>
Van	<u>Dirk Kok</u>
Datum	<u>27 februari 2006</u>

Innovatie is het verbeteren van producten, processen en diensten om betere resultaten te behalen. Binnen innovatie valt een opdeling te maken naar productinnovatie en procesinnovatie. Voorbeelden van productinnovatie zijn Windows XP, de DVD speler en de mobiele telefoon. Procesinnovatie is gericht op de verbetering van de werkmethoden, hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan automatisering van de boekhouding, thuiswerken en de invoering van flexibele werkplekken. Om te kunnen innoveren is natuurlijk ook goed gekwalificeerd personeel nodig.

Dit diepte interview moet inzicht bieden in:

- 5. welke rol spelen (V)MBO'ers bij innovatie?*
- 6. samenwerking tussen (V)MBO instellingen en MKB, waar schort het aan?*

Vraag 1:

Naam van de instelling:

Onderwijs niveaus:

Aantal leerlingen:

Naam van de persoon:

Functie binnen de instelling:

Vraag 2:

Zowel uit de enquêtes als uit de interviews onder MKB bedrijven blijkt dat 70% van de bedrijven zich bezig houdt met innovatie. Het overgrote deel van dit percentage houdt zich bezig met procesinnovatie. Binnen dit onderzoek wordt personeel met een (V)MBO achtergrond aan de uitvoerende kant van het innovatieproces gezet.

Welke rol vindt u dat (V)MBO'ers spelen of zouden moeten spelen binnen het innovatieproces, en waarom?

Vraag 3:

40% van de MKB bedrijven maakt gebruik van personeel dat afkomstig is van het (V)MBO. Het overgrote deel is tevreden over het personeel. De resterende 60% maakt geen gebruik van personeel met een (V)MBO achtergrond, voornaamste redenen hiervoor zijn: te laag geschoold en beschikt niet over de juiste kennis. Vooral VMBO de dupe.

Feit is dus dat er verschil zit in vraag en aanbod van MKB en (V)MBO, MKB maakt te weinig gebruik van (V)MBO en heeft hiervoor haar redenen, wat is de reactie van de instellingen?

Vraag 4:

Van de groep MKB bedrijven (40%) die gebruik maken van personeel dat afkomstig is van het (V)MBO, is 78% tevreden, 7% zeer tevreden en 14% niet tevreden en niet ontevreden.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat wanneer bedrijven gebruik maken van (V)MBO'ers zij zeer te spreken zijn over hen. Wat vinden de kennisinstellingen van deze percentages?

Vraag 5:

Onder de negen MKB bedrijven waar een interview gehouden is doet de helft aan stagiaires. De andere helft zegt dat er binnen het bedrijf geen tijd is voor stage momenten. Volgens de bedrijven waar stagiaires hebben gelopen schort het vooral aan motivatie bij de stagiaires om te willen werken.

A Is dit gebrek aan motivatie ook terug te vinden binnen de scholen: uitval, spijbelen ed.

B Worden leerwerk banen gezien als een mogelijke oplossing voor dit probleem?

C Wordt dit probleem überhaupt geconstateerd door (V)MBO instellingen

Vraag 6:

Acht van de negen bedrijven heeft problemen bij het vinden van geschikt en geschoold personeel. Ook hier schort het aan motivatie van de leerling om te willen werken.

MKB bedrijven staan te springen om goed en gemotiveerd personeel en stagiaires, hoe kan het zijn dat beide partijen elkaar niet kunnen vinden, is hiervoor een tussenpersoon nodig?

Vraag 7:

Uit de enquête is niet duidelijk op te maken of MKB ondernemingen in de toekomst (V)MBO'ers blijven gebruiken bij het realiseren van innovaties. Hiervoor zijn meerdere redenen te noemen.

Het uitbesteden van de werkzaamheden aan lage lonen landen, het gebruik maken van personeel uit andere landen en de vraag naar werknemers met een hoog opleidingsniveau kunnen gezien worden als belangrijke redenen waarom er onduidelijkheid bestaat.

Gezien dit feit, hoe willen de kennisinstellingen er voor zorgen dat ook in de toekomst veel (V)MBO'ers uiteindelijk terecht komen bij het MKB?

Vraag 8:

Nu duidelijk is geworden welke problemen MKB bedrijven zien binnen het (V)MBO is het belangrijk om te weten welke problemen (V)MBO instellingen zien bij de samenwerking met het MKB.

A Welke problemen komen kennisinstellingen tegen bij de samenwerking met MKB bedrijven?

B Mag dit überhaupt omschreven worden als een samenwerking?

C Hoe ziet het ideaal beeld er uit voor wat betreft een samenwerking met MKB?